మినీ కథలు:

అభిమానం

రాచయ్య తమలపాకుల వ్యాపారంలో పెట్టిన పేరు. కొన్ని వందల ఎకరాల ఆకుతోటల యజమాని. మైసూరు సంస్థానములోనేకాక పొరుగు రాష్ట్రాలలో కూడా అతని తమలపాకుల వ్యాపారం ముమ్మరంగా సాగేది. అతనిని అందరూ ఆకుల రాచయ్య అనేవారు. వ్యాపారంలో అతడు లక్షలు ఆర్జించాడు. అతివైభవంగా జీవనం సాగిస్తూ వుండేవాడు. అప్పట్లో భూమి శిస్తు తప్ప ఇతర వాణిజ్య పన్నులు లేవు. మైసూరు పట్టణంలో పాత అగ్రహారం అని

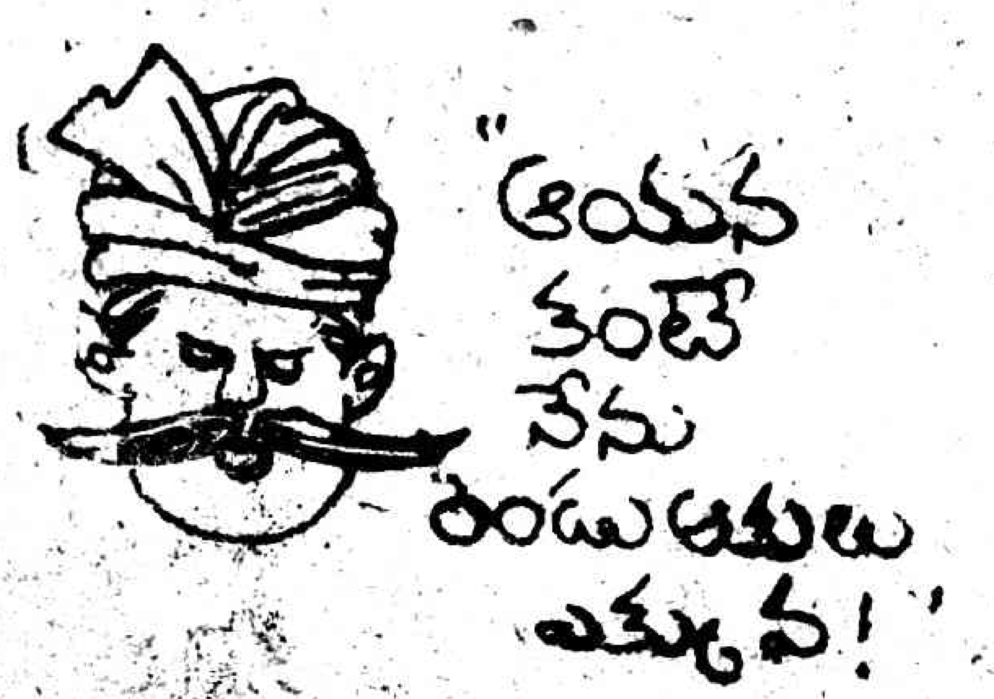

పిలువబడే ప్రాంతంలో అతనికి రాజభవనం లాంటి ఇల్లుండేది. ఆయన భార్య మాదమ్మ. శివలింగ, లింగరాజు ఆయన కొడుకులు. ఉన్న ఇద్దరు కూతుళ్ళకూ వైభవంగా పెళ్ళిచేశాడు.

మైసూరు మహారాజు ప్రతిరోజూ నాలుగు గుర్రాల బగ్గీలో కూర్చొని సాయంకాలము నగర విహారం వెళ్ళేవారు. ఆ కాలంలో మోటారుకార్లు అంతగా వుండేవి కావు. సంపన్నులుకూడా గుర్రబ్బండ్లలో వెళ్ళేవారు. రాచయ్యకూడా సాయంత్రం పూట రెండు గుర్రాల బగ్గీలో నగర సంచారం చేసేవాడు. మహారాజుగారి గుర్రబ్బండికి నాలుగు గుర్రాలు పూన్చినపుడు తన గుర్రబ్బండికి ఆరు గుర్రాలు ఎందుకు వుండకూడదు? అంటూ ఒకరోజు మహారా[illegible] ఎదురుగా ఆరు గుర్రాల బగ్గీలో [illegible] రాజాగారి అభిమానం దెబ్బ[illegible] మరుసటిరోజు ఆకుల రాచయ్యను పిలిపించి "ఏమయ్యా మామూందే ఆరుగుర్రాల సవారి చేసేంతటి వాడివా? నీవు చేసిన నేరానికి మూడు దమ్మిడీలు(పైసలు) జరిమానా విధించాం" అన్నారు. రాచయ్య జవాబు చెప్పుకొనే అవకాశం యివ్వకుండా రాజుగారు దర్బారు హాలులో నుంచి లేచి వెళ్ళిపోయారు.

ఆకుల రాచయ్య అహంకారం దెబ్బతిన్నది. రాజాగారి ఎదుట గుర్రపు బగ్గీలో ప్రయాణం చేయటంలో తప్పేమి లేదు. "ఏమైనాసరే; జరిమానా చెల్లించను" అన్నాడు. దర్బారు నుంచి నోటీసు పంపబడింది. ఏదేమైనా జరిమాన మాత్రం అది మూడు దమ్మిడీలైనా సరే, మూడు వేలైనా సరే చెల్లించను. జరిమానా చెల్లిస్తే మర్యాద వుంటుందా అన్నాడు. తానేమి తప్పుచేయలేదు అంటూ జరిమానా ససేమిరాచెల్లించనన్నాడు. రాజాగారు రాచయ్యపై కోర్టులో దావా వేశారు.

కేసు విచారణకు చాలా రోజులుపట్టింది. ఆకుల రాచయ్య కొన్నేళ్ళపాటు కోర్టు చుట్టూ తిరిగి తిరిగి వున్న డబ్బంతా నీటి వలె ఖర్చు చేశాడు. తోటలమ్ముకున్నాడు. నగలు, యిల్లు, ఆస్తిపాసులన్నిటిని పోగొట్టుకొన్నాడు. కాని తన పట్టు వదలలేదు. జరిమానా చెల్లించలేను. కొన్నేళ్ళ తర్వాత జరిమానా రద్దు చేయబడిందని విన్న రాచయ్య నిరతికుడై మైసూరు వదిలి ఒక చిన్న పల్లెటూరు చేరాడు. ముతకజుబ్బా నాలుగు మూరల ధోవతి ధరించి చేతికర్ర ఆధారంతో తన తాంపయ్యోయేట పల్లెలో తిరుగుతూ తన గత కాల వైభవాన్ని మననం చేసుకుంటూ వుండేవాడు. ఇది కథ కాదు. జరిగిన సంఘటన.

—జె. లలిత

"ప్రజా సాహిత్యం"

నాలుగైదు సార్లు ఆ యింటి ముందు తచ్చాడటం తరువాత, ఆ యిల్లే అని నిర్ధారించుకొన్నాడు యస్సై రామలింగం. ఆ యింటి తలుపులు మూసి ఉన్నై. బహుశా లోపల గడియపెట్టి ఉండొచ్చు. ఒక కానిస్టేబుల్ తలుపు సందుల్లోంచి చూసి "లైట్ వెలుగుతూనే ఉంది సార్, మేలుకొనే ఉన్నట్టున్నాడు" అన్నాడు. మిగిలిన కానిస్టేబుల్స్ అంతరూ గన్స్ బార్ చేసి రెడీగా ఉండగా, హెడ్ కానిస్టేబులు వెళ్ళి తలుపు తట్టాడు.

పదిసార్లు బాదినా తలుపు తీయబడలేదు. లోపల ఏవో వస్తువులు సర్దుతున్న చప్పుడు. ఇక లాభంలేదని తలుపులు తెరవకపోతే పగలకొట్టవలసివస్తుందని హెచ్చరిక చేశాడు యస్సై. వెంటనే తలుపులు తెరుచుకొన్నై. ఆ తలుపు వెనుక ఓ యిరవయ్యేళ్ళ కుర్రాడు. ఎర్రటి పజామాకైన ముఖం చెమటతో తడిసి, ఉదయం పూట మంచు బిందువు అంటుకున్న టమోటా లాగా వుంది. చేతులు కొద్దిగా వణుకుతున్నై. తలుపులు తెరిచీ తెరవగానే నలుగురు కానిస్టేబుల్స్ అతన్ని పట్టుకున్నారు.

"ఏయ్! నీ పేరు సుందరంకదూ!". "అవునండీ". "నువ్వేం చేస్తుంటావ్."

"బియ్యే సెకండియర్ చదువుతున్నానండీ". "అద్సరేలే, ఇంకా ఏం చేస్తుంటావ్?"

"అంటే."

"అంటే అర్ధంకాలా ఎందుకవుతుంది. ఒళ్ళు తిమ్మిరి వదిలితేకానీ అర్ధంకాదు. నెం. 546 ఆ బీరువా గాలించు" యస్సైగారి ఆర్డరు. "వద్దండీ. అందులో ఏం లేవండీ. నా క్లాసు పుస్తకాలు, తప్ప". అబ్బాయి గుంజుకున్నాడు. "ఆహా, ఏం లేకపోతే నీకెందుకంత భయం" రామలింగం హుంకరించాడు. నెం 546 పుస్తకాలన్నీ వెతుకుతున్నాడు. కావల్సిన పుస్తకం ఒక్కటీ కనిపించలా. "మనక్కావల్సిన పుస్తకాలేవీ లేవుసార్, అన్నీ ఈ పుస్తకాలే చూడండీ" యస్సై ముందుకొచ్చి, చూశాడు. "ఒక్క ముద్దు-రెండు గుద్దులు," "లవ్ మర్డర్," "రక్తపిశాచి-రాక్షసవాచి" అన్నీ యిలాంటి పేర్లే.

యస్సై కనుమానం వేసింది. "అమ్మా సుందరం ఎంత తెలివిగా మోసం చేస్తున్నావ్" అనుకున్నాడు. బీరువా వెనుకాల కూడా వెతికాడు. ప్రజా వ్యతిరేక